N°. 92 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS- BLAD,

Woensdag 18 April.

Frankrijk.

PARIJS, den 14den April.

Het zeggen is dat de Koning in den loop van den zomer een togt door de zuidwestelijke departementen van het rijk zal doen, [illegible] heeft.

— De gezondheid van de hertogin van *Orleans* is veel verbeterd. Dezelve bevond zich Dinsdag met haren echtgenoot en den Hertog en de Hertogin van Wurtemberg, op de wandeling van Longchamps.

— Het kasteel van St. Leu dat door den hertog *van Condé* aan Mevr. *Feucheres* is vermaakt geworden, wordt den 6den mei in veiling gebragt.

— De heer *Benjer* heeft zich tegen het ontwerp van de reductie der renten laten inschrijven, en de heer *Sauzet* om het ontwerp voor te staan.

— Men zegt dat er dit jaar geen legerkamp te Compiegne zal gehouden worden, maar een te Luneville en een te St. Omer; het laatstgenoemde zou uit twee brigades infanterie en eene brigade kavallerie bestaan.

— Men zegt dat het bestuur er over beraadslaagd om op 's Konings naamdag een supplement van amnestie bekend te maken, waarin de bij vonnis veroordeelden en de ontvlugte gevangenen zouden begrepen zijn. Het voorstel had echter in den raad tegenstand ontmoet, zoodat men zich nu maar vergenoegen zou met eenige vermindering van straf te geven.

— Men wil onderrigt zijn dat de heer *Cockerill* van het gouvernement onder de hand de concessie bekomen heeft: 1°. van den weg van Parijs naar [illegible] over Denis, Pontoise, Beaumont, Clermont, Montdidier, Roye, Arras, Douai, Rijssel en Roubaix tot aan de belgische grenzen, en den tweeden zijtak op den regtstreekschen weg naar Dunkerk, van Montdidier, gaande op Hain, St. Quentin, Bouchain en Valenciennes, tot aan de belgische grenzen; 3°. den transitweg van Engeland naar de belgische grenzen, gaande eensdeels van Calais, anderdeels van Duinkerken op Rijssel, met een zijtak op Aire en Arras. Deze onderscheiden wegen maken het ontwerp voor de gemeenschap in het noorden uit. Bij de aanbieding van deze nieuwe ontwerpen had de heer *Cockerill* op het oog gehad om voordeel te trekken van het besluit dat ter gunste der kompagnieschappen kan genomen worden, door onderhandse den regtstreekschen weg aan te hegten, waartoe hem reeds verleden jaar concessie werd verleend; tevens van den anderen kant twee zijtakken aanmerkende, voor het geval dat het gouvernement belast wierd met de uitvoering van den grooten weg. De noodige kapitalen hou hij reeds bijeen hebben gebragt.

— Het *Journal des Débats* behelst heden, gelijk dit blad het meermalen gewoon is, een overzigt van de krijgszaken in Spanje, waaruit blijken moet, dat de jongste togten der karlisten voor hen niet gunstig uitgevallen zijn. Men leest daarin hoofdzakelijk het volgende:

» De generaals van don *Carlos* ontwikkelen op dit oogenblik eene groote werkzaamheid, maar hunne pogingen schijnen dit jaar evenmin veel te zamen te doen als het vorige. Hunne expeditien zijn tot heden overal mislukt. De voordeelen door hen gedurende den winter behaald, zijn sedert door aanmerkelijke verliezen opgewogen; de kans is ten voordeele van de troepen der Koningin gekeerd.

» Don *Basilio* in la Mancha met *Tallada* en *Pallios* vereenigd, heeft noch in Murcia, noch in Andalusie, noch in Estramadura kunnen doordringen. Aan den voet der Sierra Morena aangevallen en verslagen, heeft hij de benden van *Tallada* door den generaal *Rivera* zien vernietigen. *Tallada* zelf, met eenige ruiters ongedeerde, is door de boeren van la Mancha gevangen gemaakt en ter vergelding zijner wreedheden te Chinchella gefusilleerd.

» Na vruchteloos Estramadura te hebben zoeken te bereiken om den graaf *Negri* te gemoet te trekken, is *Basilio* in la Mancha, op den grooten weg van Madrid en Andalusie terug gekomen, waar hij de gemeenschap onderbrak.

» De karlistische expeditie van den graaf *Negri* wilde de vruchten zien van hem en *Balmis* aangeboden, toen den 7den van het Asturisch gebergte aangevallen, is zij genoodzaakt geweest van rigting te veranderen en in het ruw gebergte van San Lorenzo, oostelijk van Burgos, te wijken. De berigten houden echter die chef sedert eenskaps een marsch zuidwaarts gemaakt en zich voor Segovie vertoond heeft. De dappere wederstand van het garnizoen van den Alcazar heeft de karlisten tot den aftogt genoodzaakt. Eene brigade is van Madrid ter hunner vervolging opgetrokken.

» De karlistische expeditie van *Tarraguel*, in Opper-Arragon, heeft de stad Huesca niet durven aantasten; zij rigtte zich naar de zijde van Barbastro om in Katalonie te dringen, maar men twijfelt of zij de hooggezwollen rivier Cinca zal kunnen overtrekken en door de katalonische insurgenten wel zal ontvangen worden, die welke de Navarregen nimmer met een goed oog hebben aangezien.

» *Jara*, een voormalig roover-kapitein, die in het gebergte van Toledo tot 3000 man had weten bijeen te brengen, hoopte tot in de stad door te dringen, met behulp zijner verstandhouding aldaar; doch de brigadier *Iriarte* aarzelde niet, dien nieuw geworven troep op het lijf te vallen, waarvan meer dan 100 reeds op het gezigt van de troepen der koningin de wapenen nederlegden; sedert heeft *Jara* zich tot zijn vorig beroep van roover en smokkelaar genoodzaakt gezien terug te keeren.

» Twee andere expeditien moesten die van *Negri* volgen, maar de houding van den generaal *Espartero* weerhield dezelve van den anderen Ebro-oever.

» Men heeft den heldhaftige wederhand der bewoners van Saragossa gezien, toen *Cabanero* des nachts en bij verrassing binnen hare muren drong; deze gebeurtenis heeft den geest der constitutionele partij in Arragon verlevendigd en *Cabanero* heeft sedert niets van belang kunnen ondernemen.

» Ook *Cabrera* heeft de reeks zijner behaalde voordeelen gebroken gezien; genoodzaakt het beleg van Lucena, op de grenzen van Valencia, op te breken, blijft hij werkeloos in het gebergte van Cantavieja, dat zijne hoofdvesting is.

» Op de franche grenzen heeft de gouverneur van St. Sebastiaan de karlisten uit de kleine stad Vera verjaagd en hun forten aldaar vernield.

» In Katalonie heeft de baron *de Meer* Ripoll in het gebergte versterkt, en een gedeelte van het is ongeland zijnde land kunnen doortrekken, zonder tegenstand van de benden of van de insurgenten te ontmoeten.

» Alzoo worden de karlistische benden en expeditien op alle punten in echec gehouden en kunnen niets beslissends ondernemen. Het is waar, ook de constitutionelen zijn niet in staat om het gewapend Karlisme te vernielen of uit te dooven, maar het gouvernement van de koningin toont ten minste dat het genoegzame magt heeft om den vijand in bedwang te houden, die hoogstwaarschijnlijk wanneer men hem dreigt kunnen bereiken, is genegen geworden.

— De bijzondere berigten uit Madrid gaan tot den 7den. Het rapport der commissie uit den senaat over de leening werd tegen den 9den te gemoet gezien. De beweging van de karlistische bende onder den graaf *Negri* had in de hoofdstad veel wantrouwen druk gemaakt. Na Escaray bezet te hebben, was die chef tot in Segovie gedrongen, waar het slechts 400 man sterk [illegible] en het kasteel was geweken. De graaf *Negri* was genoodzaakt af te trekken, zonder dat zijne troepen veel buitensporigheden hadden gepleegd. Men dacht dat zijne bewegingen strekten om zich met *Basilio* te vereenigen.

Uit Bayonne wordt van den 12den April gemeld, dat *Guerguê* Villamieva de Mena, de sleutel der provincie Santander, belegerde. *Espartero* werd te Briviesca door ongesteldheid opgehouden. De bende van *Tarraguel* ontwapende de nationale garde in Opper-Arragon; zij was den 6den te Barbastro. De pater *Cyrilus*, aartsbisschop van Santiago de Cubas, was door de fransche douanen aangehouden, op het oogenblik dat hij de fransche grenzen wilde overtrekken om zich bij don *Carlos* te voegen. Hij werd te Bayonne binnengebragt.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fonds-notering.

Nederlanden.

Breda, den 17den April.

Bij rescript van Z. M. is, naar men vernoemt, eene algemeene inspectie en monstering bevolen over de korpsen van alle wapenen van het leger, uitgezonderd die der schutterijen en van die vrijwillige korpsen, welke voor het tegenwoordige niet bij het leger te velde aanwezig zijn. Volgens de deswege gemaakte bepalingen, zal de inspectie over de troepen van het leger te velde, een aanvang nemen op den 23sten April aanstaande, en uiterlijk op den 31sten Mei daaraanvolgende geheel en al geëindigd moeten zijn. Met de wapenschouwing der troepen in Zeeland, en der overige, niet bij het leger te velde ingedeelde troepen van alle wapenen, zal op den 1sten Junij een begin worden gemaakt. De voorschrevene inspectie zal worden gehouden door de navermelde autoriteiten:

a. Infanterie. Over de tot het leger te velde behoorende korpsen infanterie, door de kommanderende generaals der divisien, met uitzondering van het te Groningen en te Delfzijl gedetacheerde bataillon der 10de afdeeling infanterie, hetwelk door den kommanderenden officier van genoemde afdeeling in die plaatsen alléén, en dus met uitzondering van de, op de grenzen der provincie Groningen, gedetacheerde gedeelten van gemeld bataillon, zal worden geïnspecteerd. — Over de troepen van het wapen der infanterie in het 1ste en 2de groot-militair kommando, welke niet bij het leger te velde zijn ingedeeld, daaronder begrepen het depôt van het korps jagers van *Cleerens*, door de in gemelde kommandos bevel voerende generaals; zullende echter van de troepen in het laatstgemeld kommando, die voor het weren van den sluikhandel op de Hanoversche grenzen zijn bestemd, *alleen* die gedeelten moeten worden geïnspecteerd, welke zich te Koeverden bevinden; terwijl al de overige, nabij of op genoemde grenzen gestationeerde detachementen, niet in oogenschouw zullen worden genomen. — Over de in Zeeland aanwezige infanterie troepen, daaronder begrepen de te Vlissingen gestationeerde reserve-bataillons, door den generaal-majoor, opperbevelhebber der troepen in genoemd gewest. Over de te Maastricht in bezetting liggende korpsen infanterie, door den opperbevelhebber dier vesting. — Over de infanterie-bezetting der forten Lillo en Liefkenshoek, door den oppenkommandant ad interim dier forten. — Over de infanterie garnizoens-troepen, door den opperbevelhebber der troepen in Zeeland, en de generaals, het bevel voerende in het 1ste groot-militairkommando en in de provincie Noord-Braband.

b. Kavalerie. Over de, bij het leger te velde ingedeelde kavalerie, door de kommandanten der brigades van het wapen; terwijl alléén de generaal-majoor, belast met de inspectie over de depôts der korpsen kavalerie die depôts in oogenschouw zal nemen, zoowel met opzigt tot de personele, als ten aanzien der administrative dienstaangelegenheden. Het te Maastricht gestationeerd eskadron van het regiment hussaren n°. 6, zal door of van wege den opperbevelhebber, worden geïnspecteerd, doch zullen alléén, met opzigt tot de administrative aangelegenheden, inwendige dienst en krijgstucht.

c. Artillerie. Over de, tot het mobiele leger behoorende artillerie-troepen, door den generaal-majoor, belast met de inspectie en hoogere leiding der artillerie te velde. — Over de aan het leger behoorende artillerie-troepen, door de generaal-majoors, kommandanten der twee artillerie-inspectien, en zulks, zoowel ten aanzien der administrative als personele dienstaangelegenheden.

d. Korps Mineurs en Sappeurs, door den generaal-majoor, belast met het opperbevel over de dienst der genie te velde, en zulks zoowel met opzigt tot de administrative als personele dienstaangelegenheden.

e. Over de Artillerie-, Hospitaal-soldaten en den Transportdienst, door den intendant, belast met de directie over de administrative dienst bij het leger te velde.

f. Het te Utrecht gevestigd depôt van het *bataillon Transportdienst*, zal door den heer generaal-majoor, in het groot-militair-kommando bevel voerende, geïnspecteerd worden.

g. De *Kazerne-gebouwen*, *Stallingen*, *Hospitaal-inrigtingen* en *Ziekenzalen*; in de vestingen alwaar zich opperbevelhebbers bevinden, zullen door die autoriteiten worden geïnspecteerd, met uitzondering van Vlissingen, in welke vesting die inspectie, door den opperbevelhebber der troepen in Zeeland zal worden verrigt; in de plaatsen in het 1ste en 2de groot-militair kommando, in welke infanterie aanwezig is, die niet tot het leger te velde behoort, zullen de hier bedoelde lokalen en inrigtingen in oogenschouw worden genomen door de in genoemde kommando's bevel voerende generaals; in de plaatsen alwaar alleen kavallerie of artillerie is gestationeerd, zullen de hiergemelde lokalen worden geïnspecteerd, respectivelijk, door den generaal-majoor, belast met de inspectie over de depôts der korpsen kavallerie, of door de generaal-majoors kommandanten der twee artillerie-inspectien; zullende echter te Deventer de hier bedoelde inspectie gehouden worden door eerstgenoemden generaal-majoor.

Ten gevolge van het bij § *b.* en *c.* bepaalde, zullen er, over de niet tot het leger te velde behoorende kavalerie en artillerie-troepen, geene afzonderlijke inspectien, door de territoriale autoriteiten, of opperbevelhebbers van vestingen, worden gehouden.

Wijders vernoemt men, dat door de generaals of hoofd-officieren, belast met de inspectie over de korpsen, of onderdeelen der korpsen infanterie of kavalerie, als bijlage tot hun rapport zullen moeten worden gevoegd de nominatieve staat der vrijwilligers, dingende naar den rang van officier, aan welke, ten gevolge der daartoe aan hen door het departement van Oorlog verstrekte magtiging, door hen, tijdelijke graden van onder-officier verleend zijn geworden; dat de voorschriften voor het afleggen van een examen, om tot 2den luitenant te kunnen worden benoemd, vastgesteld bij besluit van den 25. April 1836, n°. 9, bij dat van den 6sten September 1835, n°. 26, voor de infanterie en kavallerie als een vereischte, weder in werking gebragt zijnde, de inspectie-rapporten, onder het hoofd: » instructie der onder-officieren en vrijwilligers, dingende naar den rang van officier," een overzigt zullen moeten bevatten van de middelen, welke bij de korpsen der wapenen zijn beraamd en in het werk gesteld, om het verlangen der vereischte kundigheden te bevorderen, alsmede van den uitslag, welke zoodanige maatregelen tot dusverre hebben opgeleverd, en voor de toekomst beloven; dat dezelfde generaal-majoor, belast met de inspectie van de depôts der korpsen kavallerie, zijne rapporten, onder hetzelfde hoofd, verslag zal doen van hetgeen bij de gemelde depôts is tot stand gebragt, én van de gevolgen, welke daarvan verwacht mogen worden; dat ook ditmaal, en steeds voor het vervolg, wederom een bijzonder geheim rapport in duplo, en onder dubbel couvert, gelijktijdig met, verslag der inspectie het zal moeten worden ingezonden, behelzende zoodanige inlichtingen nopens het gedrag en de levenswijze, in het algemeen, de kunde en den graad van geschiktheid voor de dienst van alle hoofd-officieren; en dat voor het overige de reeds in 1835 gegevene voorschriften, ook bij de ditbevolen wapenschouwing stiptelijk zullen worden nagekomen, zoo ten aanzien der wijze van inspectien, als met opzigt tot het opmaken en inzenden der rapporten, der eindlijsten, en andere daarbij omschreven stukken.

— Het gouvernement heeft, ingevolge van het Koninklijk besluit van den 7den dezer, in dienst gesteld de stoomboot *de Arnhemmer*, luitenant ter zee 1ste klasse *Storm*, onder bevel gewezen van den luitenant ter zee 1ste klasse *Storm*, zijnde de equipagie van dien bodem overgegaan op het transportschip *de Merwede*, liggende te Hellevoetsluis, welke bodem, gerekend van den 21. maart, onder bevel van genoemden zee-officier is in dienst gesteld.

Zijne Majesteit heeft goedgekeurd het opgedragen kommando over de zich in de Oost-Indie bevindende korvet *Curaçao* aan den kapitein-luitenant ter zee *Ir. de Roos*, alhoewel als zoodanig [illegible]

— De [illegible] van Rotterdam [illegible] zich alhaar te begeven, met het transportschip *Rijnland*, [illegible] schip *Mercurius*, met de korvet *Amphitrite* en het transportschip *Medusa*, de reis naar St. George d'Elmina te ondernemen. De generaal-majoor *Verveer* zal waarschijnlijk in September of October, aanstaande met de *Amphitrite* in het vaderland terug keeren.

— De heer *Radia Salé*, kunstschilder te 's Gravenhage, heeft, voor rekening van het gouvernement, echte schilderij vervaardigd, om als geschenk aan het hoofd der Arabieren te worden aangeboden, voorstellende de portretten van wijlen den heer generaal-[illegible]

majoor, benevens van de twee jeugdige Prinsen welke gemeld opperhoofd hem heeft toevertrouwd om alhier hunne opvoeding te genieten.

— Men schrijft van den Helder, den 14den April:

» Heden zijn van de reede van Texel naar zee vertrokken. Zr. Ms. korvet de *Amphitrite*, kapitein-luitenant ter zee *Tengbergen*, bestemd naar de kust van Guinea; en het Nederlandsche koopvaardijschip de *Noord-Holland*, kapitein *H. K. Ruyl*, hebbende aan boord 70 man koloniale troepen, begeleid door den 1sten luitenant *Van Tol*, bestemd naar de West-Indie.

— In het Provinciaal Dagblad van dit gewest leest men:

» Naar men verneemt heeft Z. Exc. de heer gouverneur dezer provincie gisteren deze stad verlaten, zich naar 's Hage begevende, van waar ZHEG. in het laatst dezer week wordt terug verwacht.

» Men wil vrij stellig, dat het vonnis des doods, door het hof van assises in der tijd uitgesproken tegen *Theodorus Koenen*, wegens moord op zijn eigen moeder onder Vierlingsbeek gepleegd, op donderdag den 19den dezer, ter executie zal worden gelegd."

— Men schrijft uit de gemeente Geffen, van den 13den dezer, het volgende: » Gisteren namiddag omstreeks 6 ure, ontstond er brand in de Pastoorsaan, het huisje bewoond wordende door *Gerardus van Griensven*, welke zich zoo zeer verschrikte, dat zijn vier in een oogenblik tijds, gemelde woning in lichter vlam stond, en zich onmiddellijk aan het woonhuis van *Gerrit Draad* mededeelde, hetwelk er niet meer dan 4 ellen van was verwijderd, waardoor drie huisgezinnen met elf kinderen, die bijna niets van het hunne hebben kunnen redden, in de grootste armoede gedompeld zijn. Genoemde huisen stonden slechts 200 ellen ten noorden van de kom der gemeente, die door aanvoer van den sterken noordwesten wind, zoo veel brandende stukken der strooijen daken had af te werpen, dat men dikwerf genoodzaakt is geweest, de vlammen op deze daken te moeten blusschen; terwijl de bedreiging van het voornaamste gedeelte der gemeente alleen afgewend is, door het spoedig in werking brengen der brandspuiten, en den bijzonderen ijver der brandmeesters en der ingezetenen. Bij dezen brand zijn geene menschen omgekomen, alleen de wed. *Wouter de Veer*, die in het kamertje van *G. Draad* woonde, is merkelijk gebrand. De kunnen waren niet gewaarborgd en de oorzaak van den brand is onbekend.

— Ter voldoening aan eene dispositie van Z. Exc. den gouverneur der provincie Noord-Holland, van den 7den dezer maand, is bekend gemaakt, dat ter stads-secretarie te Amsterdam de inteekeningslijsten voorhanden liggen voor de oprigting van het standbeeld van den admiraal *Michiel Adriaanszoon de Ruijter* in de gemeente [illegible]. Deze inteekeningslijsten zullen [illegible] opengesteld.

Wij laten hier onder volgen het nog niet door ons geplaatste gedeelte der aanspraak, door Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken gehouden in het committé-generaal van den 13den Maart jl., welk gedeelte betrekking heeft tot de aangelegenheid van het Luxemburgsche Grunewald.

» In den strategischen kring der duitsche bondsvesting Luxemburg, binnen welke het bondgenootschap steeds het beginsel heeft volgehouden van geene krijgsmagt hoch beheer der Belgen te gedoogen, ligt het bosch, bekend, onder den naam van Grünewald, volgens de onderhandelingen ter londensche conferentie bestemd, om voortdurend te blijven onder het groothertogelijk bestuur. De Belgen in 1831 en 1833 eene houtkapping en veiling aldaar beproefd hebbende, werd zulks tegengegaan, en bij een bondsbesluit het gebruik van het bosch aan de Belgen ontzegd, en het reeds gevelde hout ter beschikking gesteld der Luxemburgsche beambten, met opdragt aan de militaire magt der vesting, hunne handeling te ondersteunen. Tegen het einde van 1833 herhaalden de Belgen hunne poging, zich beroepende op de overeenkomst, den 21sten Mei van dat jaar door Nederland met Frankrijk en Groot-Brittanje gesloten, waarop de bondsvergadering al wederom bij besluit haar vorig verbod tegen hen vernieuwde, en eenen naderen last verstrekte op den opperbevelhebber van Luxemburg, om de nakoming van hetzelve te verzekeren, ten gevolge waarvan de houtvelling dan ook achterwege bleef.

» Volgens de uitdrukkelijke bewoordingen van dat besluit, had het ten doel, om in het Luxemburgsche gebied, buiten het door de belgische regering bezette gedeelte, geen beheer aan België toe te staan, [illegible] het nog toe niet was erkend en uitgeoefend geworden, om [illegible] bedenkelijke beginsel niet te laten gelden van de belgische zijde, [illegible] der overeenkomst van 21 Mei 1833 te baten gebruik [illegible] militair belang der vesting, zich zeker te stellen van te kunnen voorzien in hare behoefte aan hout, door de uitsluitende beschikking over de bosschen, in haren kring gelegen. Voor het beheer dier bosschen deed de groot-hertogelijke regering de ontrouw geworden bosch-beambten dadelijk door andere vervangen, welke steeds werkzaam zijn gebleven, zoowel in de herstelling der ontvreemde titels, als in het doen gelden derzelve tegen de aan de domeinkas pligtschuldigen. In de gemeenten, binnen den militairen kring gelegen, zijn de beschwachters, ofschoon door de Belgen van hunnen post ontzet, insgelijks voortgegaan met het inzenden hunner berigten, en met het tegengaan zoo veel mogelijk van wanbedrijven in de bosschen. Van zijnen kant handelde het burgerlijk en militair bestuur der vesting steeds in overeenstemming met dien staat van zaken. Zoo werden er in het begin van 1834 dertig personen als schuldig aangewezen, of op heeter daad betrapt, door patrouilles, uit de vesting gezonden, aangehouden, en te Luxemburg gevonnisd, alwaar nog in 1837 vier personen, van boschmisdrijven beschuldigd voor het hof van assises werden te regt gesteld. Heeft men nu ook van de belgische zijde eenige lieden voor boschwachters willen doen doorgaan, zoo kan hunne uitoefening dier betrekking slechts in naam bestaan, vermits de belgische militairen en gendarmerie van den strategischen kring zijn uitgeslopen, en dusdaadelijk niemand kunnen aanhouden. Daarenboven heeft de duitsche bondsvergadering in dien kring aan de Belgen niet alleen den militairen toegang en de militaire ligting, maar bepaaldelijk het gezag over de bosschen, ontzegd.

» Dien overeenkomstig, en toen het tijdsverloop de noodzakelijkheid had doen geboren worden om tot behoud van het Grünewald, en tot geruf der vesting, eenige houtveilingen in het bosch te laten verrigten, werd, bij bondsbesluit van den 12 Octob. 1837, het gouvernement der vesting gemagtigd, om het groot-hertogelijk domeinbestuur in het regelmatig beheer en gebruik van het binnen den strategischen kring gelegen gedeelte des Grünewalds, zoo veel noodig tegen inbreuken en storing te beschermen.

» Bij niemand kwam het op, om van deze eenvoudige, en met den aard der zaak zoo geheel strookende beschikking, welke daarenboven België, dat geen gebruik mogt maken van het bosch, noch uitzigt had om het ooit te bezitten, geenszins benadeelde, de bezwaren vooruit te zien, waarmede Engeland en Frankrijk daartegen zijn opgetreden. Zij hebben aanleiding gegeven tot de wisseling der volgende hiernavens overgelegde nota's, in welke de twee mogendheden getracht hebben, den bedoelden maatregel te doen voorkomen als eene inbreuk op de conventie van den 21. Mei 1833, daarenboven het materiele punt alhier ter sprake brengende, dewijl men dezerzijds gemeend heeft te moeten betoogen, dat eene houtvelling in het Grünewald niets gemeens had met die conventie, en de materiele kwestie geheel Duitsch was, en Nederland niet aanging.

» Den 16 December ll. heeft de Fransche gezant, te Frankfort, te dezer zake ook eene nota, gerigt aan de Duitsche Bondsvergadering, ingediend. Daar de zelve verdaagd was, en eerst deze maand hare zittingen hervat, is die nota tot hiertoe nog onbeantwoord gebleven. Intusschen hebben de te Frankfort aanwezige leden der vergadering eene tijdelijke beschikking genomen, ten einde de zaak niet zoude gebragt worden uit haar geheel."

Uit de overgelegde nota's, betrekkelijk het Grünewald, waarvan Z. Exc. de minister van buitenlandsche zaken, bij den aanvang zijner redevoering in geheim committé, heeft melding gemaakt, is het hoofdzakelijk gebleken, dat er over dit onderwerp nota's gewisseld zijn, beginnende met den 20 December 1837 tot den 1 Februarij 1838, tusschen sir *Edward Cromwel Disbrowe* den engelschen gezant, den baron *Mortier*, den Franschen gezant, lord *Palmerston* en den minister van buitenlandsche zaken, *Verstolk van Soelen*. Tevens is het daaruit gebleken, dat door den Engelschen gezant, den 22 Dec. ll. een verbeterd protest is ingediend, waarin ten slotte voorkomt, dat Hr. Ms. gouvernement genegen is te gelooven, dat alle handelingen tegen de getrouwe nakoming der overeenkomst van 1833 door de Groothertogelijke overheden beraamd zijn buiten goedkeuring der regering; maar dat in allen gevalle de buitengewone gezant en gevolmagtigde minister van H. Britsche M. bij den Koning der Nederlanden gelast was, te verklaren, dat Hare Ms. gouvernement elke zoodanige handeling moest beschouwen als opzettelijke inbreuk op de overeenkomst van 1833, en dat Z. M. de Groothertog voor verantwoordelijk moet gehouden worden ter zake van de gevolgen, welke die ook zijn mogten, die uit zulk eene hervatting der vijandelijkheden van Hoogstdezelfs zijde zouden voortvloeijen.

In eenen brief door lord *Palmerston* aan sir *Disbrowe*, den Engelschen gezant 's Hage, geschreven, den 15 December ll., houdende mededeeling van een mondgesprek, hetwelk zijne lordschap met dien gezant, den heer *Dedel*, over dit onderwerp gehad heeft, komt ten slotte voor:

» Ik zeide, bezwaarlijk te kunnen gelooven, dat de doorgang bedoelde handelingen goedgekeurd waren geworden door Zijne Nederlandsche Majesteit, en dat ik, had deze goedkeuring werkelijk plaats gehad, overtuigd was, dat het Nederlandsche gouvernement aan deze aangelegenheid niet die oplettendheid gewijd had, welke haar gewigt vereischte. Ik verzocht hem echter, met den post van heden, aan zijne regering over deze zaak te schrijven en der-

selver ernstige aandacht daarop te vestigen; haar te verzekeren, dat de beoogde handeling [illegible] wederstand zouden ontmoeten, indien men [illegible] beproefde; dat geweld met geweld zal worden gekeerd, en eindelijk door den Koning Grootshertog in het Grünewald begonnen vijandelijkheden voorzeker niet zullen beperkt blijven tot den enger omvang van dat woud, en dat Zijne Nederlandsche Majesteit verantwoordelijk zal worden voor alle gevolgen, welke zij ook zijn mogen, die zouden kunnen voortvloeijen uit eenen oorlog, door Zijne Majesteit begonnen, met regtstreeksche verkrachting van Hoogstdeszelfs plegtige verbindtenissen. Ik verzocht uit dien hoofde den heer *Dedel*, zijne regering uit te noodigen om te verwijlen, en niet onberaden en plotseling nopens eene schijnbaar op zich zelve zoo onbeduidende zaak, tot eenigen stap over te gaan, welke tot de ernstigste en gewigtigste gevolgen zoude kunnen leiden.

In eene nota van den 2. Januarij 1838, heeft de Nederlandsche minister van buitenlandsche zaken ontwikkeld, dat houtvelling in het Grünewald geene vijandelijkheden daarstelde, en dus ook geene inbreuk op de overeenkomst van den 21 Mei 1833 uitmaakte. Maar was die velling ook bestaanbaar met de voorloopig gevestigde orde van zaken? Het kabinet van 's Gravenhage acht zich niet bevoegd dit te beslissen, maar laat zulks aan de Duitsche bondsvergadering over, die, volgens vertoogen van Frankrijk, zich daarmede reeds werkelijk bezig houdt.

Het is een feit, dat de Duitsche bondsvergadering in de laatste jaren onafgebroken beweerd, en door hare handelingen bewezen had, dat zij de zaak van Luxemburg lijnregt strijdig met de door Engeland voorutgezette beweringen beschouwd heeft. Op welken grond zou de Koning Grootshertog zich over dit verschil van gevoelens en over den aard van den krijgskundigen kring der Duitsche vestingen kunnen verklaren? En als hij zich dit veroorloofde, van welke waarde zou dit zijn voor de Duitsche bondsvergadering van welke hij zelfs als Grootshertog slechts een deel uitmaakt? In dezen staat van zaken kan Z. M. zich alleen bepalen tot het antwoord, hetwelk de Duitsche bondsvergadering gepast mogt achten te geven, en dit besluit is te meer het eenige, hetwelk bij mogelijkheid genomen kan worden, vermits in de gevallen, waarin eene beslissing van den bond is tusschen beiden getreden, de afzonderlijke stand van de leden der bondsvergadering door de vereenigde werking voor het bondgenootschappelijk ligchaam zwicht.

Deze beginselen van het Duitsche staatsregt nog daar gelaten, zoo heeft de Duitsche bondsvergadering nog een materieelen grond om zich met het Grünewald bezig te houden, daar de houtvellingen bestemd zijn tot de voorziening van de vesting Luxemburg en deze belang heeft bij het behoud van het woud voor de toekomst, enz.

Ook van de zijde der Fransche Regering werd door den Baron *Mortier*, op den 30sten December eene verklaring bij de Nederlandsche regering ingediend, nagenoeg in denzelfden geest als die door Sir *Disbrowe* was te berde gebragt.

In antwoord van den Nederlandschen minister deswege, in dato 2 Januarij 1838, wordt andermaal betoogd, dat de kwestie van het Grünewald buiten de overeenkomst van 1833 is, door de ligging van het woud in den krijgskundigen kring van de vesting Luxemburg, waarop de troepen der beide partijen elkander niet kunnen ontmoeten. Dus verviel van zelf de aanrijding, dat men eene vijandelijkheid gepleegd had. Bovendien was het vellen van eenige boomen in een domaniaal bosch eene geheel administratieve handeling. Gesteld eens, dit ware onwettig, dan was het altoos eene financiele zaak. Liet men het woud in denzelfs verwaarloosden staat, zoo ging denzelfs waarde verloren. Had men zich over inbreuk van de overeenkomst van 1833 te beklagen, van de zijden der Belgen had men grond tot deze klagten gegeven, want deze hadden troepen doen oprukken naar een grondgebied, hetwelk zij te vezen nooit bezet hadden, en veroorloofden zich vijandige vertoogingen tot volbrenging van hun hersenschimmig regt, niet om van het Grunewald nut te trekken, maar om de verwoestingen daarvan te bevorderen, welke ontstaan moeten door het nalaten van onvermijdelijke houtvellingen. Het hersenschimmige van dat zoogenaamde regt zou door eene bloote protestatie in het licht kunnen gesteld worden.

De Britsche gezant te 's Hage zond den 16den Januarij andermaal eene nota aan onzen minister van Buitenlandsche zaken waarin, onder de uitdrukking van de hoop dat [illegible] om zich in der minne te verstaan [illegible] in het midden gebragt worden omtrent de nota, van de zijde van Nederland den 5den Januarij aan den Britschen gezant gerigt. Daarin wordt gezegd: dat de afwezigheid van Belgische troepen uit den krijgskundigen kring van de vesting Luxemburg geen bewijs is, dat de meergenaamde overeenkomst niet staat op dien kring, — dat vijandelijkheden zijn alle daden van geweld gepleegd door eenen vijand; dat vijandelijkheden kunnen gepleegd worden door gewapende tegen ongewapende menschengroepen; dat de Britsche Regering niet kan veronderstellen, dat die der Nederlanden de bedoeling heeft te verstaan gegeven, dat het Bondgenootschap het regt heeft om te bepalen, of de stad Luxemburg en het district, binnen den krijgskundigen kring gelegen, al of niet een deel uitmaken van het gebied van den Groot-Hertog.

Nadat Z. Exc. de Nederlandsche Minister van Buitenlandsche zaken nogmaals over dit onderwerp aan den Engelschen gezant bij eene nota geantwoord had, gaf Sir *Disbrowe*, namens zijn bewind, aan den Nederlandschen minister, op den 1sten February ll., ten blijke te kennen dat de zaken tot eene minnelijke schikking schijnen gekomen te zijn, en dat het steeds een hoon van wezenlijke waarde voor het gouvernement van hare Britannische Majesteit zou zijn om zich met dat der Nederlanden in geschil gewikkeld te zien nopens eenig onderwerp van staatkundig belang.

Naar de brusselsche bladen melden, heeft er thans een drukke koerierwissel tusschen Londen en Brussel plaats. Zaturdag ll. was de kabinetskoerier *Delmotié* met depeches voor den gezant *van de Weyer* en lord *Palmerston* naar Londen vertrokken, en Zondag een ander koerier met depeches voor vorst *Leopold* en den minister van buitenlandsche zaken, te Brussel aangekomen.

— Te Antwerpen werden gisteren de Actiens tegen 18[illegible] verhandeld en bleven 18[illegible].

Volgens de heden ontvangen Duitsche berigten, schijnt het zich te bevestigen dat de pruisische regering ernstige maatregelen tegen den wederspannigen aartsbisschop van Posen heeft genomen, en dat er in die streken eene sterke gisting heerscht. Naar verzekerd werd, zouden Rusland en Pruissen gemeenschappelijk maatregelen nemen om de mogelijke gevolgen hiervan in hunne Duitsche staten, te voorkomen. — Den 28. maart is de Koning van Napels van zijne reis naar Sicilie, in zijne hoofdstad terug gekeerd.

— Te Weenen heeft men het berigt ontvangen dat Keizer *Nikolaus* den 15den junij te Teplitz zou aankomen. Hoogstdezelve zal aldaar zijnen intrek nemen in het hotel dat twee jaren geleden door zijne zuster, de grootshertogin van Weimar, bewoond werd. De oostenrijksche staatsraad *von Kudriofsky* zou binnen kort uit Weenen naar genoemde badplaats vertrekken, om aanstalten tot de ontvangst van den keizerlijken gast te treffen. — Brieven uit Konstantinopel van den 20sten der vorige maand spreken van eene groote drukte die zoo wel bij de Porte als bij de vreemde gezanten heerschte; en die, naar men meende veroorzaakt werd door de krijgsbewegingen van *Ibrahim*-pacha in Syrie.

De thans regtstreeks uit Londen ontvangen tijdingen gaan tot zondag morgen den 15den dezer. Door de bladen der behoudende partij wordt hevig uitgevaren, behalve over de bezuinigingen, welke bij de krooning zullen worden aangewend, en die zij als strijdig met de waardigheid des lands aanmerken, over de keus van den daartoe bepaalden dag; dewijl deze juist de eerste verjaardag van den dood des laatsten konings is; verder daarover, dat deze plegtigheid zal plaats hebben vóór dat de zittingen van het parlement geslooten zijn, hetwelk, naar de meening dier bladen, groote strooming in de werkzaamheden der beide huizen zal veroorzaken. Vroeger had de krooning der britsche monarchen bijna altijd in het najaar plaats, en alleen bij die van *George IV* is men, om zeer gewigtige redenen, van die gewoonte afgeweken.

— De koningin heeft zich sedert Woensdag naar het kasteel van Windsor begeven, om aldaar een paar weken te verblijven.

— De luitenant-kolonel *M'Gregor* is tot opvolger van den kolonel *Shaw Kennedy*, in den belangrijken post van Inspecteur-generaal der policie in Ierland, benoemd.

— Uit Kanada had men depeches van den gouverneur *Colborne* ontvangen, die van een gevecht spreken, in het begin van Maart tusschen de engelsche troepen en den luitenant-kolonel *John Maitland*, en omtrent vijfhonderd Noord-Amerikaansche patrioten gehouden, welke laatsten zich van het eilandje Point-Pele hadden meester gemaakt, met oogmerk om van daar een inval op het vasteland van Opper-Kanada te wagen, en de stad Amhertsburg aan te tasten. Met achterlating van vele dooden, gekwetsten en krijgsgevangenen, zijn zij uit hunne stelling verdreven, maar de Engelschen hebben insgelijks verscheiden dooden en gekwetsten gehad.

Ofschoon in brieven uit Washington gezegd wordt, dat men zich daar over de gevolgen van den opstand in Kanada niet meer bekommert, betoonen velen zich hier te lande nog ongerust, dat de gebeurtenissen, tot welke die opstand aanleiding heeft gegeven, eene vredebreuk tusschen Engeland en de Vereenigde Staten zouden kunnen na zich slepen. Sir *F. Head*, de luitenant-gouverneur van Opper-Kanada, heeft in de aanspraak, waarmede de zitting der Vertegenwoordigende lijnzen van die kolonie den 6den der vorige maand door hem gesloten is, zich zeer ongunstig uitgelaten over het toegevend gedrag der Amerikaansche autoriteiten, ten opzigte van die burgers der Vereenigde Staten, welke Kanadesche opstandelingen hebben begunstigd, en zich beklaagd dat men, in die Staten het nemen en verbranden der stoomboot *Caroline*, ofschoon door de omstandigheden geregtigd, nog altijd als eene schreeuwende onregtvaardigheid bleef uitkrijten. Verder blijkt uit de briefwisseling tusschen den noord-amerikaanschen secretaris van staat, den heer *Forsyth*, en den engelschen gezant te Washington, den heer *Fox*, gehouden, dat het bestuur der Staten voorneemens is, haar belang wegens het gebeurde met genoemde boot, onmiddelijk aan de Engelsche Regering te rigten.

Ter Italiaansche beurs van den 14den waren gespeculeerd: 5 pCt. gecommandeerd 96; Nedl. 2½ pCt. 54¼; Spanje 20¼; Portugal 20½; Columbia 27; Mexico 27½.

Ter Effecten-Societeit te Amsterdam van Zondag (15 *April*) werden verhandeld: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 54[illegible]; Oude Turfe 5 pCt. 99⅝; Kansbill 25[illegible]; Handelm. 185[illegible]; Ardoins 19-16. Gisteren werden verhandeld Integralen 54[illegible]; Ardoins 19.

*** De Ondergeteekende heeft de eer het geëerde Publiek bekend te maken, dat zijne NIEUWE DIENST van BREDA op UTRECHT, in plaats van den 20. APRIL, op den 1. MEI aanstaande aanvang zal nemen, uithoofde dat zijne nieuwe WAGENS niet gereed zijn.

De Ondernemer,
P. M. LEERENTVELDT.

T Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.